

CYFARFOD	PWYLLGOR IAITH
DYDDIAD	28 Ionawr 2021
TEITL	Adroddiad Adolygu Blynyddol Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSGA)
PWRPAS	I ystyried cynnwys yr adroddiad cynnydd a chynnig sylwadau
AWDUR	Debbie Anne Williams Jones Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol Addysg
AELOD CABINET	Cynghorydd Cemlyn Rees Williams

1. CEFNDIR

- 1.1. Daeth Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion Cymru (2013) yn gyfraith yng Nghymru ar 4 Mawrth 2013. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol i baratoi a chyflwyno Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru (CSGA). Daeth y cynlluniau cyntaf hyn yn weithredol ar 1 Ebrill 2014 am gyfnod o 3 blynedd hyd at fis Mawrth 2017. Mae'r cynlluniau hyn yn amlinellu sut mae Awdurdodau Lleol yn bwriadu cyflawni nodau a thargedau Llywodraeth Cymru a amlinellir yn y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.
- 1.2 At hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi nifer o ddogfennau polisi allweddol eraill ym maes y Gymraeg mewn Addysg, sef:
- Cymraeg 2050,
 - Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth ein Cenedl (Cynllun Gweithredu 2017-21)
 - Y Gymraeg mewn Addysg: Cynllun Gweithredu 2017-21
 - Cynllun Hybu'r Gymraeg yng Ngwynedd 2018-23
- 1.3 Yn ystod 2017-18, bu cyfnod ymgynghori ar Reoliadau Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 ynghyd â'r Canllawiau drafft. Yn ddiweddar, derbyniwyd cadarnhad fod y Rheoliadau a osodwyd ar 5 Rhagfyr 2019 wedi eu diwygio, er mwyn ymestyn y dyddiad y daw'r CSGA newydd i rym yn sgil pandemig COVID-19: <https://www.legislation.gov.uk/wsi/2020/1194/introduction/made> Golyga hyn y bydd y CSGA newydd yn dod i rym ym Medi 2022 yn hytrach na Medi 2021, a bod yn rhaid i'r Awdurdod gyflwyno'u CSGA gerbron Gweinidogion Cymru erbyn 31 Ionawr 2022, yn hytrach na 2021.
- 1.4 Mae'r Rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol osod targed 10 mlynedd yn eu CSGA sydd yn amlinellu'r cynnydd disgwylidig mewn plant Blwyddyn 1 a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg.

- 1.5 Am nawr, fodd bynnag, rydym yn parhau i weithredu ein CSGA 3 blynedd presennol, a bwriad yr adroddiad yma yw cyflwyno adroddiad adolygu blynyddol Gwynedd ar weithrediad ein CSGA cyfredol yn 2019-20.

2. EFFAITH Y PANDEMIG COVID-19 AR WEITHREDIAD CSGA GWYNEDD 2019-20

- 2.1 Yn sgil pandemig COVID-19, gwelwyd ysgolion ar draws Cymru yn cau ar 20 Mawrth 2020, gyda'r cwricwlwm wedi ei oedi, ac ysgolion yn cael eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus.
- 2.2 Yn sgil y ffaith fod ysgolion ar draws Cymru wedi cau, a'r cwricwlwm wedi ei oedi, yn ystod haf 2020 nid oedd modd cynnal asesiadau dysgwyr, ac ni gynhaliwyd arholiadau allanol megis TGAU a Safon Uwch yn ôl yr arfer.
- 2.3 O ganlyniad, nid oes data meintiol ar gael fel rhan o'r adroddiad adolygu blynyddol CSGA ar gyfer 2019-20, ac felly mae'r adroddiad a gyflwynir yn wahanol i'r arfer, ac yn seiliedig ar dempled diwygiedig a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru.

3. ADRODDIAD ADOLYGU BLYNYDDOL CSGA GWYNEDD 2019-20

- 2.1 Yn Atodiad 1, cyflwynir adroddiad adolygu blynyddol ar weithrediad CSGA Gwynedd ar gyfer y flwyddyn 2019-20.
- 2.2 Mae'r adroddiad adolygu blynyddol wedi ei chyflwyno ar ffurf gwahanol eleni yn sgil derbyn templed diwygiedig gan Lywodraeth Cymru. Caiff yr adolygiad blynyddol ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru yn dilyn y Pwyllgor Iaith hwn.
- 2.3 Er gwybodaeth a hwylustod, ceir copi o CSGA Gwynedd ar gyfer 2017-2020 drwy ddilyn y linc canlynol: [CSGA Gwynedd](#)
- 2.4 Er hwylustod hefyd, rhoddir diffiniad o 7 deilliant y CSGA isod:

- Deilliant 1: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 2: Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd.
- Deilliant 3: Mwy o fyfyrwyr 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith.
- Deilliant 5: Mwy o fyfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg.
- Deilliant 6: Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg.
- Deilliant 7: Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP)

4. ARGYMHELLION

Gofynnir i'r aelodau:

- Gyflwyno unrhyw sylwadau ar gynnwys yr adroddiad adolygu blynyddol CSGA y bwriedir ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru.